

Ons verhaal over 2022

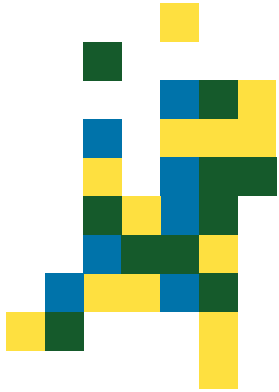
Jaarverslag 2022

Inhoud

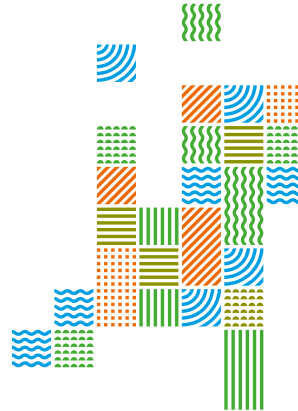
Inleiding: In transitie	5
1 POP₃+ en EHF	9
1.1 Programmamanagement	9
1.1.1 Comité van Toezicht (CvT)	9
1.1.2 Aanpassingen aan het programma	9
1.1.3 Analyse van het programma	11
1.1.4 Ondersteunen van LNV en provincies	12
1.1.5 Monitoring en evaluatie	13
1.2 Network Support Unit van het Netwerk Platteland	15
1.2.1 Het faciliteren en bekendmaken van goede praktijken en praktijkvoorbeelden	15
1.2.2 Het faciliteren van masterclasses en thematische uitwisselingen tussen belanghebbenden van POP ₃	15
1.2.3 Het verzorgen en/of faciliteren van netwerkmomenten rondom advies en innovatie, onder andere in samenwerking met het EIP-Agri netwerk	17
1.2.4 Het verstrekken en/of faciliteren van trainings- en netwerkactiviteiten voor Lokale Actie Groepen (LAG's)	17
1.2.5 Actief participeren in EU-netwerken	17
1.2.6 Algemene communicatie rondom POP ₃	18

2 NSP-GLB	19
2.1 De werkgroep Monitoring, Evaluatie en Indicatoren (MEI)	19
2.2 Implementatie en communicatiestrategie	19
2.3 Netwerk Platteland	20
2.4 Het Coördinatieoverleg NSP	20
2.5 Werkgroepen NSP	20
2.6 Hernieuwde samenwerking met de RVO	20
3 Organisatie	21
3.1 Personeel en financiën	21
3.2 Van Regiebureau POP naar Regieorganisatie GLB; van ondersteunen naar regie	24
Bijlage 1: Overlegverbanden POP₃+ in Nederland	26
Bijlage 2: Samenstelling Comité van Toezicht POP Nederland in 2022	28
Bijlage 3: Medewerkers Regiebureau POP in 2022	29

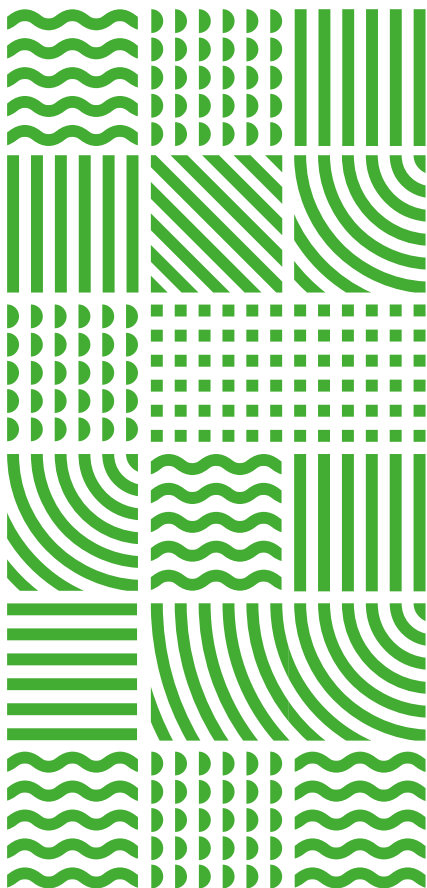

Plattelands Ontwikkelings Programma

Regiebureau

**REGIE
ORGANISATIE
GLB**

Inleiding: In transitie

Het jaar 2022 was voor ons een jaar in transitie. Naast dat het derde Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP3) nog volop in uitvoering was, kwam het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid 2023 – 2027 (GLB) naar het Regiebureau POP. Met dit nieuwe GLB-Nationaal Strategisch Plan (NSP) wordt een transitie gemaakt van een vooral financieel instrument voor boeren naar een programma dat ook is gericht op doelen voor een veerkrachtige landbouw, de verbetering van de kwaliteit van water, natuur en biodiversiteit, bodem en klimaat en de maatschappelijke ontwikkeling van het platteland. Hiertoe verdwijnt min of meer de scheiding tussen het Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF) en het Europees fonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO). Het samenspel van beide fondsen (pijlers) moet optimaal bijdragen aan het realiseren van impact. De invoering van het nieuwe NSP betekent veel voor

het Regiebureau POP. Zowel de inhoud van het werk verandert als de rol die het Regiebureau POP vervult in de samenwerking met het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), provincies, de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en waterschappen. De nieuwe Europese Verordening voor het NSP vereist ook dat stakeholders en het Netwerk Platteland beter worden verbonden met het GLB.

Het jaar 2022 stond daarom in het teken van de transitie en het Regiebureau POP is in 2022 doorontwikkeld naar een Regieorganisatie die LNV en provincies, en via provincies ook waterschappen, ondersteunt in de uitvoering van het gehele GLB.

POP3+ nog volop in uitvoering

In 2022 was het POP nog volop in uitvoering. Dit betekent dat het Regiebureau POP intensief bezig is geweest met haar kerntaak, te weten de uitvoering van het lopende POP-programma, de inzet op het volledig benutten van de Brusselse middelen en het tijdig declareren, het doorvoeren van aanpassingen, de versterking van de verbindingen in het netwerk en het delen van kennis.

Het programmateam (PT) heeft de verschillende partijen ondersteund in de uitvoering van het programma, zodat alle partners hun verantwoordelijkheid en doelen kunnen waarmaken. Het team was ook in 2022 de verbinder tussen de Europese ontwikkelingen, de vraagstukken die binnen Nederland spelen, binnen het kader van de uitvoering van het programma, en de twaalf provincies, het ministerie van LNV en RVO.

Het Netwerk Platteland omvat de organisaties en individuen die zich inzetten voor de nationale (POP)opgaven voor het platteland. Het Nationaal Netwerk Platteland wordt gefaciliteerd door de Network Support Unit (NSU) van het Regiebureau POP. Kennisuitwisseling door bijvoorbeeld praktijkvoorbeelden en het faciliteren van netwerkmomenten voor EIP (Innovatie) netwerk en LEADER zijn de kerntaken van de NSU.

In hoofdstuk 1 wordt een overzicht gegeven van de werkzaamheden in het kader van PO3+ en EHF.

Vorbereiden GLB-NSP

Vanuit het Regiebureau POP is een behoorlijke bijdrage geleverd aan de werkorganisatie rond de totstandkoming van het GLB-NSP. Het Regiebureau POP heeft input geleverd voor het schrijfteam, heeft de financiële paragrafen en indicatoren van het NSP samen met RVO ingevuld en inhoudelijke inbreng geleverd aan de werkgroepen Plattelandsontwikkeling, governance, groenblauwe architectuur en Innovatie (KIND). Uiteindelijk heeft dit mede geleid tot goedkeuring van het NSP in december 2022.

In 2022 is op diverse fronten al gestart met de implementatie van het NSP. Een overzicht wordt gegeven in hoofdstuk 2.

Van Regiebureau POP naar Regieorganisatie GLB; van ondersteunen naar regie

De komst van het GLB-NSP heeft ook gevolgen voor de organisatie van het Regiebureau POP. Het ministerie van LNV en de twaalf provincies hebben als opdrachtgevers uitgesproken dat regie noodzakelijk is om het NSP in gezamenlijkheid te kunnen uitvoeren. Aanpassingen aan de organisatie waren nodig om deze rol goed te kunnen oppakken. In diverse sessies en met externe ondersteuning is een nieuw organisatiemodel ontwikkeld, waarbij de verschillende functies van de nieuwe organisatie met elkaar in verbinding staan.

Het nieuwe takenpakket weerspiegelt de breedte en verwevenheid van interventies van het GLB, gericht op het bereiken van de doelen. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op deze organisatieverandering.

1 POP₃+ en EHF

Het POP₃ had oorspronkelijk een looptijd van 2014 tot 2020. Eind 2020 werd bekend gemaakt dat POP₃ verlengd zou worden met twee jaar. Deze periode wordt POP₃+ genoemd (2021 – 2022). In 2021 werden tot slot de middelen vanuit het Economisch Herstelfonds (EHF) aan het POP₃+ -programma gekoppeld. In dit hoofdstuk zullen de activiteiten van het Regiebureau POP met betrekking tot deze programma's worden besproken.

1.1 Programmamanagement

Het Regiebureau POP, nu de Regieorganisatie GLB, is verantwoordelijk voor de begeleiding van en het toezicht op de uitvoering van het POP₃, POP₃+ en het EHF. Deze taken richten zich onder andere op de ondersteuning van het Comité van Toezicht POP NL (CvT), het analyseren van de voortgang van het programma, het ondersteunen van de provincies en LNV en de monitoring & evaluatie van het programma.

1.1.1 Comité van Toezicht (CvT)

Het CvT is mede besluitvormend met betrekking tot het verplichte jaarverslag over de uitvoering en aanpassingen van het programma. Het CvT is in 2022 eenmaal fysiek samengekomen en er zijn twee schriftelijke rondes geweest. Er was specifiek aandacht voor de resultaten van een (niet-verplichte) tussentijdse evaluatie van het programma. Op basis van de aangeleverde informatie werd geconcludeerd dat het programma goed op stoom is, alhoewel er specifieke zorgen zijn over de uitputting met betrekking tot de interventie LEADER. Provincies hebben hier in 2022 specifieke aandacht aan gegeven, waardoor deze zorgen (gedeeltelijk) weggenomen zijn. De resultaten van de tussentijdse evaluatie, die door het CvT is goedgekeurd, gaven geen aanleiding tot een aanpassing van het programma. Aan het einde van het programma zal een ex-post evaluatie moeten worden

uitgevoerd. Aanbevelingen uit de tussentijdse evaluatie worden hierin meegenomen. Het CvT heeft tot slot het jaarverslag over de uitvoering, inclusief de publieksvriendelijke versie hiervan, goedgekeurd.

1.1.2 Aanpassingen aan het programma

Op 27 juli 2022 is het aanpassingsvoorstel POP₃ 2022-1 ingediend. Het voorstel betrof financieel gedreven aanpassingen in het POP₃-programma (reguliere en modulatie middelen). De aanpassing is op 30 augustus 2022 door de Europese Commissie (EC) goedgekeurd.

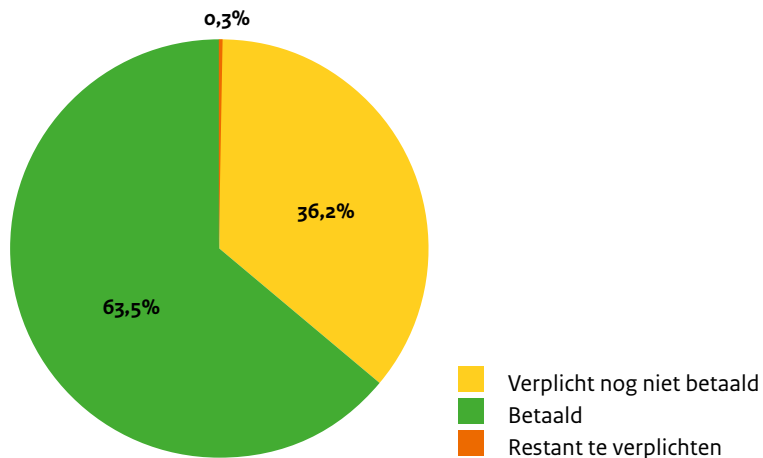

1.1.3 Analyse van het programma

Het huidige POP-budget bedraagt netto iets minder dan € 1,17 miljard EU-middelen (exclusief overprogramming). Er resteerde eind 2022 nog iets meer dan € 3,5 miljoen om te verplichten.

Totaal Budget (EU + EHF)

€ 1.168.188.879,-

Figuur 1: Stand van zaken verplicht en betaald EU-budget POP3 d.d. 31 december 2022

Boven op het verplichten van het EU-budget, hebben provincies extra middelen verplicht middels overprogrammering. Die dient om toekomstige vrijval te kunnen opvangen. Volledige verplichting en overprogrammering geeft nog geen goed beeld van de daadwerkelijke uitputting aan het eind van het programma. Het is mogelijk dat een deel van de aangevraagde subsidie uiteindelijk niet door de aanvragers wordt verzilverd. Het gevolg daarvan is vrijval, een lager verplicht bedrag en als gevolg daarvan een inzakkende overprogrammering.

De zorgen op het gebied van de uitputting op de maatregel LEADER heeft tot een grote inzet van provincies geleid, met een goed resultaat tot gevolg; er is nog een restant te verplichten, maar gezien het bedrag aan openstaande aanvragen, wordt dit restant volledig verplicht.

In het algemeen vormen de declaraties een punt van aandacht. Er is momenteel 64% van het EU-budget gedeclareerd. In drie jaar tijd zal de rest van het budget moeten worden gedeclareerd. Om hiertoe te komen is in december 2022 de Taskforce afronding POP3 opgericht om extra inzet te plegen op het aanjagen van declaraties. Aan de Taskforce nemen het ministerie van LNV, provincies, RVO en het Regiebureau POP deel.

Tot slot heeft het Regiebureau POP de jaarlijkse budgetbrieven geactualiseerd, de verplichte financiële ramings- en verantwoordingsrapportages ondersteund (twee keer per jaar), de financiële tabel POP3 beheerd en de voor- en najaarsoverleggen met de regelingsgeenaren gehouden.

1.1.4 Ondersteunen van LNV en provincies

De Regieorganisatie GLB ondersteunt provincies en LNV door het voeren van het secretariaat van verschillende overleggen (bijlage 1) en werkgroepen en het opstellen van notities ten behoeve van deze bijeenkomsten. Daarnaast speelt het Regiebureau POP een (ondersteunende) rol in diverse werkgroepen, zoals de werkgroep financiën, de werkgroep beleidsregel POP en de werkgroep PMR.

De Regieorganisatie GLB biedt ook andere ondersteuning, zoals het beantwoorden van algemene vragen over het programma (helpdeskfunctie) en het ondersteunen van staatssteunzaken. Ook wordt in Europees kader bijgedragen, zoals aan het Rural Development Committee (RDC).

***Uitgelicht:
De adviesgroep water heeft
gevraagd om een nieuwe
Waterrapportage. Het is een
rapportage over de invulling van
de Europese middelen, waarvoor
de waterschappen input leveren.
De tweede helft van 2022 is
hiermee gestart en zal naar
verwachting het eerste kwartaal
van 2023 worden opgeleverd.***

1.1.5 Monitoring en evaluatie

Monitoring en evaluatie zijn belangrijke sturingsinstrumenten voor het programma. De resultaten van monitoring en evaluatie kunnen aanleiding zijn voor aanpassing van het programma. Terugkerende verplichtingen in dit kader zijn het jaarverslag over de uitvoering en het voortgangsoverleg daarover met de EC.

Het jaarverslag 2021 is opgesteld op basis van gegevens van RVO, provincies en beleidsdirecties van LNV. Het verslag is in het CvT van 24 juni 2022 vastgesteld en op 19 juli 2022 aanvaard door de EC. Ook is een publieksvriendelijk jaarverslag opgesteld en in het najaar gepubliceerd op onze website. De publiekversie van het jaarverslag 2021 genaamd 'Samenwerken voor resultaat', biedt cijfers en uitleg over het verloop van de maatregelen. Daarnaast zijn ook interviews en foto's opgenomen van projectleiders en boeren die aangeven wat POP3 voor henzelf en het platteland betekent.

Op 28 november 2022 vond het jaarlijkse verplichte voortgangsgesprek plaats met de landendesk van DG Agri. Hierin is de voortgang van het programma besproken en heeft de EC aandachtspunten besproken voor de uitvoering. De EC concludeerde dat er geen risico is op decomitering voor de lidstaat Nederland en dat de lidstaat veel streefwaarden al heeft gehaald. Daar waar Nederland nog wat achterloopt op de streefwaarden maakt de EC zich geen zorgen gezien het aantal beschikte projecten en de daaraan gekoppelde middelen. Wel is gesproken over een eerder besproken en aannemelijk risico op decomitering bij de maatregel LEADER. De EC erkent dat Nederland er alles aan doet om dit risico zo klein mogelijk te maken.

1.2 Network Support Unit van het Network Platteland

Het Network Platteland omvat in 2022 organisaties en individuen die zich inzetten voor de nationale (POP)opgaven voor het platteland. Het Nationaal Network Platteland wordt gefaciliteerd door de Network Support Unit (NSU) van de Regieorganisatie GLB. De werkzaamheden richten zich met name op:

- Het faciliteren en bekendmaken van goede praktijken en praktijkvoorbeelden.
- Het faciliteren van masterclasses en thematische uitwisselingen tussen belanghebbenden van POP3 (inclusief het delen en verspreiden van resultaten).
- Het verzorgen en/of faciliteren van netwerkmomenten rondom advies en innovatie, onder andere in samenwerking met het EIP-Agri netwerk.
- Het verstrekken en/of faciliteren van trainings- en netwerk-activiteiten voor Lokale Actie Groepen (LAG's (LEADER)).
- Actief participeren in EU-netwerken.
- Algemene communicatie rondom POP3.

1.2.1 Het faciliteren en bekendmaken van goede praktijken en praktijkvoorbeelden

Eén van de activiteiten van de NSU is het delen van informatie over aansprekende en innovatieve POP3-projecten. In 2022 zijn deze voorbeeldprojecten naar buiten gebracht via de website Network Platteland. Er zijn 39 nieuwsberichten op de website van het Network Platteland geplaatst. Een deel van deze berichten bevat goede praktijk- en projectvoorbeelden. Het gaat daarbij om interviews met projectleiders over voorbeeldprojecten, informatie die door de projecten zelf naar buiten is gebracht en projectinformatie die is gekoppeld aan actuele ontwikkelingen. Daarnaast werden er informatie en verslagen gedeeld van bijeenkomsten en webinars; ook is er een themanummer Voedsel en Gezondheid uitgebracht. Tot slot zijn er 12 nieuwsbrieven verzonden. De website bevat ook een activiteitenkalender, waarop geïnteresseerden kunnen zien welke evenementen plaatsvinden in relatie tot plattelandsontwikkeling.

1.2.2 Het faciliteren van masterclasses en thematische uitwisselingen tussen belanghebbenden van POP3

Op 10 en 24 maart en 7 april zijn webinars gehouden over het Agrarisch Kennis- en Innovatiesysteem (AKIS), wat is het en wat kan je ermee? Voor de komende GLB-programmaperiode zal er aandacht zijn voor het versterken van AKIS. Maar voor veel mensen is AKIS nog een onbekend begrip. Het doel van de webinars was daarom deelnemers een scherper beeld te geven van wat AKIS inhoudt en inzicht te verschaffen hoe zij dit kunnen doorvertalen naar hun persoonlijke situatie.

In 2022 organiseerde het Regiebureau POP twee conferenties. Op 18 januari 2022 vond de uitgestelde Netwerkkonferentie POP3+ plaats. Ruim 175 mensen namen deel. Het thema was 'Samenwerken voor resultaat'. De conferentie vond geheel online plaats via een digitaal platform waar deelnemers konden kijken, luisteren, meedoen, netwerken en beleven.

Op 20 en 21 september 2022 vond in Heerenveen de internationale conferentie 'It's time to fly' plaats. De conferentie werd georganiseerd door het Regiebureau POP, het ministerie van LNV en de European Network for Rural Development (ENRD). Tijdens de conferentie vond de 23e NRN meeting (National Rural Network meeting) plaats en tegelijk ook de ENRD Workshop on implementing the CAP Green Architecture. Het was voor het eerst dat deze twee pijlers samenkwamen. Aan het NRN-deel namen 68 personen vanuit 21 lidstaten/22 NSU's deel. Aan de GA-bijeenkomst namen 120 mensen deel; alle lidstaten waren vertegenwoordigd.

Groepsfoto van deelnemers aan de internationale conferentie 'It's time to fly' op 20 en 21 september 2022.

1.2.3 Het verzorgen en/of faciliteren van netwerkmomenten rondom advies en innovatie, onder andere in samenwerking met het EIP-Agri netwerk

Op 7 oktober is samen met de Branche-organisatie Akkerbouw en het TKI-bureau een themadag Plantgezondheid georganiseerd voor het brede netwerk op dit terrein. Er waren ca. 75 deelnemers. Een aantal POP3-projecten heeft in de workshops hun resultaten gepresenteerd en besproken.

Dit is het laatste jaar van het Kennis op Maat-project Leerreis Nutriënten-kringloop, waaraan de NSU een bijdrage levert. In februari is de tussenbalans opgemaakt, voor elk van de 3 communities zijn bijeenkomsten georganiseerd en op 20 mei was bij het proefbedrijf de Marke een ontmoetingsdag voor praktijknetwerken nutriëntenkringloop georganiseerd. Aan de eindrapportage is een bijdrage geleverd.

Op 3 maart (Lelystad), 29 juni (de Peel) en 23 november (Achterhoek) zijn samen met de WUR en BoerenNatuur workshops georganiseerd over het thema

Samenwerking akkerbouw – veehouderij. Dit is een belangrijk thema in het kader van de kringlooplandbouw, waar verschillende POP3-projecten, GLB-pilots en pilots in de experimenteergebieden mee bezig zijn (geweest). In de workshops is kennis uitgewisseld, inspiratie geboden en zijn thema's verdiept.

In samenwerking met het TKI-bureau (Topsectoren) zijn twee Kenniscafés (Precisie-irrigatie en Precisiebemesting in grasland en mais)) georganiseerd. Dit zijn webinars waarin kennis van zowel POP3-projecten als Topsector-projecten in samenhang worden gepresenteerd.

1.2.4 Het verstrekken en/of faciliteren van trainings- en netwerkactiviteiten voor Lokale Actie Groepen (LAG's)

In 2022 hebben vier overleggen voor LEADER-coördinatoren plaatsgevonden en zijn nagenoeg alle, tot dan toe bekende, LEADER-projecten opgenomen in het [projectenoverzicht](#). Er staan ruim 500 LEADER-projecten in het overzicht.

1.2.5 Actief participeren in EU-netwerken

In 2022 is deelgenomen aan de Assembly, de Stuurgroep en de vaste "Expert Group on Monitoring & Evaluation". Nederlandse deelname aan de vaste Subgroep Innovatie (EIP-AGRI) wordt ingevuld door een vertegenwoordiger van een provincie, een vertegenwoordiger van een kennisinstelling en een vertegenwoordiger van een Nederlands publiek agrarisch adviesorgaan.

Aan de vaste subgroep LEADER en Community Led Local Development nemen drie vertegenwoordigers uit Nederland deel: een LEADER-coördinator, de portefeuillehouder LEADER vanuit de NSU en een (gedelegeerd) vertegenwoordiger van de Management Authority. Ook nam de NSU deel aan de NRN-meetings die het ENRD Contactpoint met een NSU van een van de lidstaten organiseert. Aan de 22e NRN meeting in Kufstein namen namens de NSU twee medewerkers van het ministerie van LNV deel. Op 20 en 21 september organiseerde de NSU samen met de ENRD de internationale conferentie "It's time to fly".

Onderdelen binnen deze conferentie waren de 23e NRN meeting en de ENRD Workshop on implementing the CAP Green Architecture. Op de [website van de ENRD](#) zijn de agenda's, presentaties en verslagen van de bijeenkomsten te vinden.

1.2.6 Algemene communicatie rondom POP₃

Communicatie is onderdeel van het werk van alle betrokken partijen bij het POP₃+. Het Regiebureau POP heeft in 2022 ingezet op het nog beter verbinden van kennis, mensen en projecten. Er zijn steeds meer POP₃-resultaten bekend. De kennis en ervaringen uit deze periode worden gebruikt voor de communicatie-aanpak rondom POP₃+ (voortbouwen op resultaten).

2 NSP-GLB

Het Regiebureau POP heeft in 2022 bijgedragen aan de totstandkoming van het NSP-GLB. In de volgende paragrafen wordt een korte toelichting gegeven op de initiatieven.

2.1 De werkgroep Monitoring, Evaluatie en Indicatoren (MEI)

De werkgroep MEI is opgericht. Monitoring en Evaluatie is om meerdere redenen essentieel voor het GLB-NSP. Het programma is doelgericht en moet door middel van monitoring aangeven in hoeverre deze doelen worden gerealiseerd. Tevens draagt het bij aan het programmeren van het NSP zodat de uitvoeringskracht wordt versterkt. Evaluatie geeft inzicht in de effectiviteit van het programma en geeft sturingsinformatie. De werkgroep heeft tot doel de implementatie van de monitoring, evaluatie en bijsturingscyclus (data en systemen) van het NSP verder uit te werken. Een belangrijk product is

het handboek Monitoring en Evaluatie. Daarnaast wordt met RVO gewerkt aan een data en informatie infrastructuur voor het NSP zodat vanuit een enkel en eenduidig informatiesysteem kan worden gerapporteerd, geïnformeerd, geëvalueerd en gestuurd.

Het Regiebureau POP vertegenwoordigt Nederland ook bij periodieke overleggen met Europese collega's over onderwerpen gericht op monitoring en evaluatie, bijvoorbeeld bij het EvalPlatform, een platform voor alle lidstaten om maandelijks met elkaar ervaringen uit te wisselen over monitoring en evaluatie van het GLB-NSP.

Op 29 november heeft een zogenoemd capacity building event plaatsgevonden met Vlaanderen. Onderwerp van gesprek was de monitoring en evaluatie van het GLB-NSP, en voorstellen hoe de interventielogica vertaald kan worden in een raamwerk voor evaluatie.

Op 9 en 10 november heeft het Regiebureau POP een 'good practice workshop' over monitoring en evaluatie, van de eerste pijler interventies in het GLB-NSP, bijgewoond. Deze workshop vond plaats in Athene.

2.2 Implementatie en communicatiestrategie

Samen met LNV, provincies en RVO is een implementatie- en communicatiestrategie opgesteld. Een overkoepelende visie en strategie draagt bij aan het laten slagen van het programma. Het geeft een basis van waaruit activiteiten, communicatietrajecten en producten kunnen worden afgeleid en gepland. Hierin zijn onder meer gezamenlijke uitgangspunten en een boodschap gedefinieerd, beschreven wat we willen bereiken en hoe we dat gaan doen. Als ondersteuning van alle communicatiemedewerkers is een communicatie toolbox ontwikkeld geplaatst. Deze staat op onze website.

2.3 Netwerk Platteland

De rol van maatschappelijke partijen bij uitvoering van het NSP is onderzocht en met partijen besproken. Dit heeft geresulteerd in de verdere ontwikkeling van het Netwerk Platteland, de Werkplaats en het invullen van de (verplichte) rol in het Monitoringscomité.

2.4 Het Coördinatieoverleg NSP

Het Coördinatieoverleg NSP is opgericht. Dit C-overleg is het hart van de interbestuurlijke governance onder voorzitterschap en secretariaat van de Regieorganisatie GLB. De Regieorganisatie heeft eveneens het secretariaat van de stuurgroep NSP overgenomen.

2.5 Werkgroepen NSP

In 2022 zijn er diverse inhoudelijke werkgroepen gestart waar het Regiebureau POP aan deelneemt, zoals werkgroep implementatie LEADER en werkgroep Samenwerking Integrale Gebiedsontwikkeling. Het doel van deze werkgroepen is om de uitvoering verder te ontwikkelen in verbinding met maatschappelijke partijen.

2.6 Hernieuwde samenwerking met de RVO

Er is een start gemaakt met een intensievere samenwerking met RVO, zoals bijvoorbeeld een tweewekelijks overleg NDM om daarmee de RVO-datasystemen optimaal te ontwikkelen.

3 Organisatie

3.1 Personeel en financiën

Het Regiebureau POP had als programmaorganisatie geen eigen ambtelijke formatie, maar werkte met detacheringen vanuit LNV, EZK, kadaster en de provincies. Het Regiebureau POP was hierdoor een bijzondere programmadirectie onder en gefaciliteerd door het directoraat Agri van LNV.

In 2022 is er een aantal personele wijzigingen geweest. In **bijlage 3** is een overzicht van de medewerkers van het Regiebureau POP in 2022 opgenomen.

De uitgaven en de inkomsten van het Regiebureau POP in 2022 zijn als volgt:

2022	Uitgaven			Inkomsten	
In euro's	Begroting	Realisatie		Begroting	Realisatie
Personeel	1.602.000	1.451.000	Bijdrage provincies	689.500	631.000
Materieel (o.a. huisvesting, ICT, vergaderkosten, communicatie algemeen)	300.000	364.000	Bijdrage LNV	689.500	579.000
Monitoring en evaluatie	130.000	151.000	Inkomsten uit Technische Bijstand	900.000	853.000
Communicatie	25.000	*1			
Activiteiten/evenementen Nationaal Plattelandsnetwerk en EIP-Agri	200.000	97.000			
Onvoorzien/diverse inkomsten	22.000				
TOTAAL	2.279.000	2.063.000		2.279.000	2.063.000

*1. Gerealiseerde uitgaven communicatie zijn meegenomen onder gerealiseerde activiteiten/evenementen Nationaal Plattelandsnetwerk en EIP-Agri.

Toelichting

De uitgaven voor personeel zijn lager dan begroot. Dit is te verklaren door het niet tijdig binnenkomen van facturen van gedetacheerden enerzijds en anderzijds door het niet meer kunnen verwerken van wel binnen gekomen facturen eind 2022. Genoemde facturen zullen drukken op de begroting 2023. Op de post “activiteiten en evenementen Nationaal Plattelandsnetwerk” zijn minder uitgaven gedaan onder andere door Covid-19, waardoor er minder fysieke bijeenkomsten zijn georganiseerd. De jaarlijkse POP-dag in september is gecombineerd met het nieuwe NSP-programma en de kosten hiervan zijn mede gedragen door het Ministerie van LNV en de ENRD.

De kosten van monitoring en evaluatie vallen wat hoger uit, doordat de tussentijdse opdracht monitoring en evaluatie later van start is gegaan dan gepland. De opdracht is in november 2021 verstrekt; de oplevering van het rapport en de betaling ervan heeft in 2022 plaatsgevonden.

Bijdrage LNV

De kosten van het Regiebureau POP worden gedragen door het Rijk, provincies en de EU. De provincies betalen een vaste bijdrage per jaar. Doordat inkomsten en uitgaven fluctueren, is de bijdrage van LNV lager dan die van de provincies (€ 52.000,-). Dit komt voort uit het niet tijdig tot betaling komen eind 2022 van diverse facturen (zie hierboven). Kijkend naar de hele periode 2015-2022 is de totale bijdrage van de provincies nagenoeg gelijk aan die van LNV, want met name in de beginjaren was de bijdrage van LNV hoger dan de bijdrage van de gezamenlijke provincies, terwijl de laatste jaren het omgekeerde het geval is.

3.2 Van Regiebureau POP naar Regieorganisatie GLB; van ondersteunen naar regie

De komst van het GLB-NSP heeft ook gevolgen voor de organisatie van het Regiebureau POP. De opdrachtgevers Rijk en provincies hebben uitgesproken dat regie noodzakelijk is om het NSP in gezamenlijkheid te kunnen uitvoeren. Aanpassingen aan de organisatie waren nodig om deze rol goed te kunnen oppakken. In diverse sessies en met externe ondersteuning is een nieuw organisatiemodel ontwikkeld, waarbij de verschillende functies van de nieuwe organisatie met elkaar in verbinding staan. Het nieuwe takenpakket weerspiegelt de breedte en verwevenheid van interventies van het GLB, gericht op het bereiken van de doelen.

De grootste onderdelen betreffen: de programmering en bijsturing van het NSP, de ondersteuning als secretaris van de diverse gremia in de governance van het GLB-NSP, de monitoring en evaluatie van het NSP, het GLB-netwerk en de Werkplaats en communicatie.

We werken hierin samen met veel overheidsorganisaties en partijen betrokken bij het GLB. Bij een nieuwe rol past ook een nieuwe organisatienaam: Regieorganisatie GLB.

In programmering en bijsturing is de opgave om, gegeven het doelbereik van het NSP, de programmering op de economische en ecologische doelen en doelen op het gebied van ontwikkeling van het platteland af te stemmen. Het vraagt ook een meer gezamenlijke programmering van Rijk en provincies om deze doelen te gaan halen. Ten slotte vraagt het ook meer gezamenlijkheid om de uitvoeringsmogelijkheden van de RVO, als betaalorgaan, te ondersteunen.

Vanwege het doelbereik van het NSP is het belangrijk te monitoren in hoeverre deze doelen worden behaald of dat het NSP een positieve beweging op gang brengt richting deze ambitieuze doelen. Dit betreft deels een verplichting, omdat de EC vraagt om een verantwoording van het programma, middels onder meer een Annual Performance Report (APR)

en een evaluatieplan. Het betekent ook duiding geven aan de vele gegevens, in welke mate de interventies en data rond indicatoren werkelijk bijdragen aan en inzicht geven in de overstijgende doelen. Dit vraagt nauwe samenwerking met andere beleidsterreinen en programma's die vergelijkbare, vooral ecologische, doelen nastreven. Uitdaging is hier een gezamenlijke structuur in aan te brengen.

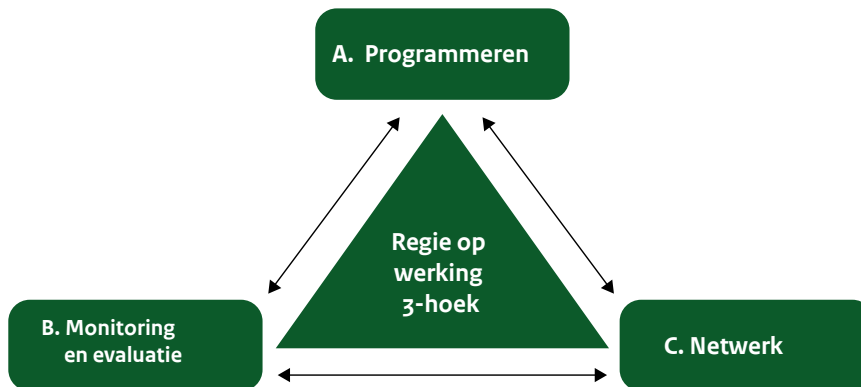
Een goed beeld krijgen van de uitvoering is essentieel. Daarom willen we zoveel mogelijk partijen verbinden in een GLB-netwerk. Om te kijken naar de effectiviteit van interventies in de uitvoeringspraktijk, maar ook om met elkaar te onderzoeken of kennis en innovatie in voldoende mate beschikbaar is, effectief is en opgeschaald kan worden. Een werkend netwerk in de brede betekenis. Daarom noemen we de bijeenkomsten van het netwerk ook de Werkplaats.

De drie taakgebieden van de Regieorganisatie GLB zijn nauw met elkaar verbonden. Daartoe werken we samen in de organisatie op een wijze die de driehoek laat draaien. Waarbij communicatie, als instrument voor een brede implementatie van het GLB-NSP, een centrale functie heeft. Om die verbindingen tussen de taakvelden verder goed te leggen hebben we diverse secretarisrollen voor de gremia in de governance van het programma.

Het GLB staat niet op zichzelf. Het is tot stand gekomen in een tijd waarin de herinrichting van het landelijk gebied en de transitie van de landbouw speerpunten zijn van de overheid. We zullen ons daartoe op inhoud moeten verhouden, intensieve samenwerking moeten opzoeken en waar nodig meebewegen.

Driehoek Regieorganisatie

In 2023 zal de Regieorganisatie GBL worden opgebouwd. In het plan van aanpak is uitgewerkt dat de Regieorganisatie GLB de regie zal voeren op de driehoek programmeren, monitoring en evaluatie en netwerk.

De mensen van de Regieorganisatie GLB staan klaar om in 2023 samen te werken aan toekomstbestendige landbouw, het versterken van de natuur en een leefbaar platteland!

Bijlage 1: Overlegverbanden POP3+ in Nederland

Comité van Toezicht POP NL (CvT)

Het CvT is een door de Europese Commissie (EC) voorgeschreven overlegorgaan bestaande uit vertegenwoordigers van alle, voor de uitvoering van het POP relevante, actoren. In **bijlage 2** is de samenstelling van het CvT in 2022 te vinden. Het CvT heeft als taak de begeleiding van en advisering over de uitvoering van het POP in Nederland.

Landsdelig Bestuurlijk Overleg POP (LBPOP)

Het LBPOP is gericht op bestuurlijke afstemming ten behoeve van de (implementatie van) niet-grondgebonden POP3-onderwerpen. Dit overleg bestaat uit vier gedeputeerden van de landsdelen, bijgestaan door de voorzitter van het TPO en het secretariaat dat wordt vervuld door het Regiebureau POP. Voorbereiding van vergaderstukken heeft plaatsgevonden in het provinciaal vooroverleg (PVO), waarin alle provincies vertegenwoordigd zijn via hun POP-coördinator. De vertegenwoordigende gedeputeerde brengt het gezamenlijk standpunt van de provincies van een landsdeel in.

Opdrachtgevers- en Uitvoeringsoverleg POP (OUPOP)

Voor de afstemming van de uitvoering van het POP3 is het OUPOP ingesteld. Hierin zijn de opdrachtgevers, i.c. de regelingeigenaren van de POP3-maatregelen (provincies en LNV) vertegenwoordigd, alsmede RVO als betaalorgaan en opdrachtnemer van provincies. Tevens neemt het Regiebureau POP deel. De samenstelling van het OUPOP kan aangepast worden aan de agenda. Bij interpretatiekwesties worden in ieder geval de directie Wetgeving Juridische Zaken (WJZ), Financieel Economische Zaken (FEZ) en de Auditdienst Rijk (ADR) vertegenwoordigd in het OUPOP. Zij nemen niet standaard deel aan het OUPOP. Het Regiebureau POP voert het secretariaat. Provincies en LNV bespreken in het OUPOP, ieder vanuit hun rol van opdrachtgever, zaken betreffende de opdrachtnemer, het Betaalorgaan.

Twaalf Provinciën Overleg (TPO) en Provinciaal Vooroverleg (PVO)

Het TPO zorgt voor optimale afstemming van beheer en uitvoering van POP3. Aan dit overleg nemen provincies (POP-coördinatoren), het Betaalorgaan (RVO) en LNV (EIA) deel. Het voorzitterschap wordt bekleed door één van de provinciale POP-coördinatoren. Het Regiebureau POP verzorgt het secretariaat. Het TPO fungeert als voorbereidend overleg voor de agenda en de stukken die aan het CvT en het Bestuurlijk Overleg POP3 worden voorgelegd. Beheer- en uitvoeringsproblemen rond POP3, die in het TPO niet kunnen worden opgelost, worden voorgelegd aan het OUPOP, het LBPOP of het Bestuurlijk Overleg POP3.

Voorafgaand aan het TPO vindt het Provinciaal Vooroverleg (PVO) plaats. Aan dit overleg nemen enkel de provincies deel. Het Regiebureau POP voert het secretariaat. Tijdens dit overleg worden provincie-specifieke onderwerpen besproken. Daarnaast wordt de TPO-agenda doorgesproken en waar nodig een eenduidig provinciaal standpunt geformuleerd.

Begeleidingsteam POP (B-team POP)

Het Begeleidingsteam POP geeft advies over interpretatiekwesties inzake de EU-conformiteit van voorgestelde werkwijzen en van de uitleg van EU-regelgeving. In het B-team POP zitten vertegenwoordigers van (beleids-)directies van LNV, provincies (landsdelige vertegenwoordiging), het RVO betaalorgaan, NVWA en de ADR. Het voorzitterschap wordt bekleed door een vertegenwoordiger van de directie EIA van LNV. Het Regiebureau POP voert het secretariaat.

Bijlage 2: Samenstelling Comité van Toezicht POP Nederland in 2022

De vertegenwoordiging namens het Rijk

- **De heer G.M. Landheer, voorzitter**, directeur directie EIA, ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
- **Mevrouw A. Hautvast**, directie EIALVV, ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
- **Mevrouw M. L. Kapoen**, Rijksdienst voor ondernemend Nederland

De vertegenwoordiging van de provincies

- **De heer G.M. Biermann**, provincie Noord-Holland, namens landsdeel West
- **Mevrouw M. Ferwerda**, provincie Fryslân, namens landsdeel Noord
- **De heer J.P. Ruitenbergh**, provincie Limburg, namens landsdeel Zuid
- **De heer R. Peters**, provincie Gelderland, namens landsdeel Oost

De raadgevende leden

- **De heer M. Smallegen**, namens de Unie van Waterschappen
- **De heer T. Cuijpers**, Land- en Tuinbouw Organisatie (LTO)
- **Mevrouw N.J. Both**, Nederlands Agrarisch Jongeren Kontakt (NAJK), namens de sociale- en economische partners
- **Mevrouw H.B. Scheeringa**, namens de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
- **Mevrouw E. Verbij**, BoerenNatuur, namens de natuur- en milieuorganisaties
- **De heer M. Nagtzaam**, namens de Europese Commissie

Het secretariaat

- **De heer H.A.J.M. Reinen** secretaris, directeur Regiebureau POP
- **Mevrouw A.M.P. Nap**, adjunct secretaris, senior adviseur Regiebureau POP

Bijlage 3: Medewerkers Regiebureau POP in 2022

Directeur

- **De heer dr. H.A.J.M. Reinen**

Programmateam

- **De heer ir. P. Graven**, teamleider, plaatsvervangend directeur
- **Mevrouw mr. drs. A.M.P. Nap**, (senior) adviseur
- **Mevrouw mr. P. Otten**, (senior) adviseur
- **Mevrouw W.L.M. Verviers-Rigter**, (senior) adviseur
- **De heer ir. C.J. Vromans**, (senior) adviseur
- **Mevrouw drs. S.G.C. Albers**, adviseur
- **Mevrouw S.A.M. Pancras**, programmamanager NSP (per 1 augustus 2022)
- **Mevrouw J.G. Zwetsloot MSc.**, Rijkstrainee (vanaf 1 september 2022)
- **Mevrouw B. Ababio-Nkansah**, (senior) medewerker behandelen en ontwikkelen (van 17 maart 2022 t/m 31 december 2022)

Netwerk Support Unit

- **De heer ir. C. Anker**, (senior) adviseur
- **Mevrouw ir. E.M. Frankhuizen**, (senior) adviseur
- **Mevrouw ir. T. Kok**, (senior) adviseur
- **Mevrouw drs. E. Moerdijk**, (senior) adviseur
- **Mevrouw drs. A.K. Verweij**, Rijkstrainee (tot 1 maart 2022)
- **Mevrouw P. Oosthoek**, Rijkstrainee (mei t/m oktober 2022)
- **Mevrouw dr. M.C Stadlander**, strategisch adviseur NSP

Officemanagement

- **Mevrouw S. Prijs**, programmaondersteuner
- **Mevrouw M.W.M. Bont**, webmaster en communicatie (tot 1 mei 2022)
- **Mevrouw M.E. Gilliot MSc.**, communicatiemedewerker (vanaf 1 juli 2022)
- **Mevrouw N. van den Berg**, managementondersteuner (vanaf 1 maart 2022)

Uitgave

Regieorganisatie GLB

Publicatiedatum

Juni 2023

Fotografie

Phil Nijhuis

Vormgeving

Xerox Osage

Website

www.netwerkplatteland.nl

Bezoekadres

Regieorganisatie GLB
Graadt van Roggenweg 500
3531 AH Utrecht
secretariaat@roglb.nl

Postadres

Postbus 2755
3500 GT Utrecht

Medegefinancierd door
de Europese Unie